

ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਲਾਹਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸ਼ੱਕੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਛੋਟੇ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੁਰੰਤ ਇੱਕ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਵੀ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਤੰਤਰ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇਹ ਗੁਪਤ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਜਾਂਚਕਰਤਾ ਕੋਲ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਨਤਕ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜੇਡਨ ਦੇ ਕਾਫੀ ਮੌਕੇ ਸਨ। ਅਜਿਹੀ ਅਫਸੋਸਨਾਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ/ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ/ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਜੇਖਮ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(11) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਕੜੀ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਦੋਸ਼ੀ-ਸੋਧਣ ਵਾਲਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਜੁਰਮ ਤੋਂ ਬਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ, ਜੇ.

ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਿੰਦਰ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, -ਜਵਾਬਦਾਰਤਾ

ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.ਏ. 2002 ਦਾ ਨੰਬਰ 1396

6 ਨਵੰਬਰ, 2009

ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ 1985 - ਐੱਸ. 15,35 ਅਤੇ 54 —ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1973-S. 313— ਭੁੱਕੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼— ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ—ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਜਾਂ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਬੂਤ A ਸੀਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ 114 ਕਿ ਉਹ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਸੱਦਦ ਦੇ ਸੁਚੇਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕਬਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸੁਚੇਤ ਕਬਜ਼ਾ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ, ਫੈਸਲਾ/ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਨੂੰਨੀ ਬਿਆਨ ਦੀ ਸਾਵਧਾਨੀਪੂਰਨ ਪੀ. I ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਸਵਾਲ

ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਇਹ ਇਸਤਰਾਸਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ: **ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, 2006 (2) ਆਰਸੀਆਰ (ਸੀਆਰਐਲ.) 477, ਇਸ** ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਚ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ “ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਜਾਂ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਗੁਸਤਾਖੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਐਕਟ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ I ਦੀ ਧਾਰਾ 114 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਉਹ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਸੱਦਦ ਦੇ ਸੂਚੇਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ Cr ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੂਚੇਤ ਕਬਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਾਸ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਪੀਸੀ” ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੁੱਕੀ ਦੀਆਂ ਬੋਰੀਆਂ ਦੇ ਸੂਚੇਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਖਾਸ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸੂਚੇਤ ਕਬਜ਼ਾ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ 14)

ਐਸਐਸ ਬਰਾੜ, ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਲਈ।

ਟੀ ਐਸ ਸਲਾਣਾ, ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ।

ਨਿਰਣਾ

ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ, ਜੇ.

(1) ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਿੱਖਿਅਕ ਜੱਜ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੋਰਟ, ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 29 ਅਗਸਤ, 2002 ਨੂੰ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ/ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਿੰਦਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਭੁਗਤਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ 1 ਲੱਖ (ਸੰਖੇਪ ਲਈ, 'ਐਕਟ') ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਕੱਟਣ ਲਈ।

(2) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ 3 ਨਵੰਬਰ 2000 ਨੂੰ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਕੋਟ ਕਲਾਂ, ਜੀ.ਟੀ. ਰੋਡ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ 'ਨਾਕਾ' ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਭੁੱਕੀ ਵੇਚਣ ਦਾ ਧੰਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੇ ਡੇਰੇ 'ਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਭੁੱਕੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਇੱਕ ਰੋਕਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਰਸਮੀ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ

ਗਈ ਸੀ। ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਡੀਐਸਪੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੌਸ਼ਲ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਕੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਆਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਪੁਲੀਸ ਪਾਰਟੀ ਸਮੇਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਉਕਤ ਡੀਐਸਪੀ ਵੀ ਉਥੇ ਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਡੇਰੇ 'ਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕਰਨ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਡੇਰੇ ਤੋਂ ਥੋੜੀ ਦੂਰ ਹੀ ਸਨ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਆਉਂਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਸ਼ੱਕ ਪੈਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ। ਡੀਐਸਪੀ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਨਸ਼ਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਤਲਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਡੀਐਸਪੀ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਈ। ਝੋਲਾ (ਬੈਗ) ਜੋ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਫੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਵਿੱਚੋਂ 1 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ। ਭੁੱਕੀ ਦੀ ਭੁੱਕੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ 250 ਗ੍ਰਾਮ ਨੂੰ ਨਮੂਨੇ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਰਸਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਨੂੰ ਵੀ ਝੋਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਪਾਰਸਲ ਬਣਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਸਲਾਂ 'ਤੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਮੋਹਰ 'MS' ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ DSP ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 'RK' ਸੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੋਹਰ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪਾਰਸਲ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਏ ਗਏ ਸਨ / ਪੁੱਛਗਿੱਛ 'ਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ 8 ਬੋਰੀਆਂ ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਡੇਰੇ ਦੇ ਇਕ ਕਮਰੇ 'ਚ ਤੋਰੀ (ਕਣਕ ਦੇ ਤੂੜੀ) ਦੇ ਢੇਰ ਹੇਠ ਛੁਪਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਕੋਲੋਂ 40 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਅੱਠ ਚੂਰਾ-ਪੋਸਤ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ। ਹਰੇਕ ਹਰੇਕ ਥੈਲੇ ਵਿੱਚੋਂ 250 ਗ੍ਰਾਮ ਭੁੱਕੀ ਕੱਢ ਕੇ ਪਾਰਸਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲੀ ਗਈ। ਹਰੇਕ ਬੈਗ ਦੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪਾਰਸਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਪਾਰਸਲ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਗੋਂ-ਅੱਗੋਂ ਦਰਜ ਸੀਲਾਂ ਨਾਲ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੁੜ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੋਹਰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਪਾਰਸਲ ਵੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਏ ਗਏ ਸਨ। — ਵੀਡੀਓ ਮੀਮੋ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਤਫਤੀਸ਼ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖਿਲਾਫ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ।

(3) ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਘਰੇਲੂ ਦੋਸ਼ ਲਿਆਉਣ ਲਈ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਸੀਆਈ ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1, ਕੈਲਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਐਚ.ਸੀ. ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 2, ਰਾਕੇਸ਼ ਕੌਸ਼ਲ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. (ਹੁਣ ਐਸ.ਪੀ.) ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-3, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਐਸ.ਆਈ. ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 4 ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਬੂਤ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਜਿੱਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਸਤਰਾਜਾ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ. ਦੋਸ਼ੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਿੰਦਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ:-

“ਮੈਂ ਬੇਕਸੂਰ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਲੇਮਪੁਰ ਮਸੰਦਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਅਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਿੰਡ ਦਮੋਦਰਪੁਰ, ਜੋ ਕਿ ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਜੱਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਿੰਡ ਸਲੇਮਪੁਰ ਦੀ ਮਾਲ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਹਿਰ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਤੋਂ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸਾਡੀ ਜੱਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜੋ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਚਾਚਾ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਖੇਤੀ ਹੈ, ਸਾਡਾ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਦੇ ਡੇਰੇ ਦੇ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਡੇਰਾ ਸਾਡੇ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਤੋਂ ਕਰੀਬ 600 ਗਜ਼ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਟੱਬ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਡੇਰਾ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਸੁੰਨਸਾਨ ਪਿਆ ਹੈ, ਦੇ ਸਿੰਗ ਤੋਂ ਕੁਝ ਭੁੱਕੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ। 2 ਨਵੰਬਰ 2000 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸ਼ੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਟਿਊਬਵੈੱਲਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਲਕਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਪੀ.ਐਸ. ਸਦਰ ਜਲੰਧਰ ਵੀ 2 ਨਵੰਬਰ 2000 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਸਲੇਮਪੁਰ ਮਸੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਘਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਕੈਦੀਆਂ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਸ਼ਬਦ ਬੋਲੇ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ ਲੈ ਜਾ ਕੇ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਜਾਂ ਮੇਰੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਸੂਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਭਰੇ ਸਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਗਲਤ ਅਤੇ ਗੁੰਮਰਾਹ ਭਰੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਕਾਰਨ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਡੇਰੇ ਜਾਂ ਕਥਿਤ ਵਸੂਲੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਰੋਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(4) ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਨੂੰ ਟੈਂਡਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। D4 ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਾਬਕਾ. D5, ਜਮਾਂਬੰਦੀ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ।

(5) ਰਾਜ ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਉਹ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ।

(6) ਮੈਂ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

(7) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਕਾਫ਼ੀ ਬੰਜਰ ਹੈ ਕਿ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਕਥਿਤ ਜਗ੍ਹਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸੀ। ਐਕਸ.ਡੀ.3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ

ਜ਼ਿਕਰ ਰਜਿਸਟਰ ਨੰਬਰ 19 ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਂਟਰੀ, ਐਕਸ.ਡੀ.ਐਲ. ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮੋਹਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਦੀ ਕੇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੋਹਰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਡੀਐਸਪੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੌਸ਼ਲ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਘੋਖਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਥਿਤ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਚੋਸ਼ੀ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। PC ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, Ex.D4, ਜਮਾਬੰਦੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਿੰਡ ਦਮੋਦਰਪੁਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, Ex.D5, ਜਮਾਬੰਦੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਦਮੋਦਰਪੁਰ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ ਸਲੋਮਪੁਰ ਮਸੰਦਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਅਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜੱਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਮੋਦਰਪੁਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਸਲੋਮਪੁਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੋਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਡੇਰੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਭੁੱਕੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੁੰਨਸਾਨ ਪਿਆ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, 2 ਨਵੰਬਰ, 2000 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸ਼ੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਲਕਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਥਾਣਾ ਸਦਰ, ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਪਿੰਡ ਸਲੋਮਪੁਰ ਮਸੰਦਾਂ ਵਿਖੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਆਈ। ਉਕਤ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਕੈਦੀਆਂ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਸ਼ਬਦ ਬੋਲੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਚ ਉਸ ਨੂੰ ਥਾਣਾ ਸਦਰ, ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਭਜਾ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਰ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਡੇਰੇ ਜਾਂ ਕਥਿਤ ਵਸੂਲੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਰੋਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(8) ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਰਿਕਵਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਾਂ ਬਦਨਾਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(9) ਮੈਂ 4 ਨਵੰਬਰ, 2000 ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਤਾ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ 1st ਕਲਾਸ, ਜਲੰਧਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਬਕਾ ਡੀ 3 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨਾਲ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਉਹੀ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ" ਇਹ ਆਰਡਰ ਰਿਮਾਂਡ ਪੇਪਰ Ex.D2 ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਸ.ਡੀ.ਐਲ. ਵਿੱਚ, ਰਜਿਸਟਰ ਨੰਬਰ 19 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਂਟਰੀ ਦੀ ਫੋਟੋਸਟੈਟ ਕਾਪੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਨਮੂਨਾ ਪਾਰਸਲ ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਕੇ. ਕੱਕੜ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ 1st ਕਲਾਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਦੀ ਮੋਹਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਵੀ। ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਪਰੋਕਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸੀਲ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ SR ਰਾਕੇਸ਼ ਕੌਸ਼ਲ PW-3 ਦੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ "ਮੈਂ ਅੱਜ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਐਕਸਪੀ 1 ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਐਕਸ.ਪੀ 1 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਮਲਖਾਨਾ ਨੰਬਰ ਵੀ ਪੜ੍ਹਨਯੋਗ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਧੋਤਾ ਅਤੇ ਫਿੱਕਾ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਫ 750 ਗ੍ਰਾਮ, ਆਰਕੇ ਅਤੇ ਐਮਐਸ ਪੜ੍ਹਨਯੋਗ ਹਨ। ਐਸ.ਐਚ.ਓ., ਪੀ.ਐਸ. ਸਦਰ 3 ਨਵੰਬਰ, 2000 ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ, 750 ਗ੍ਰਾਮ, ਪੜ੍ਹਚੋਲਯੋਗ ਹਨ। ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ Ex.P1 'ਤੇ ਮੋਹਰ RK ਪੜ੍ਹਨਯੋਗ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੀ ਮੋਹਰ ਪੜ੍ਹਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ Ex.P11 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਦੋ ਸੀਲਾਂ ਹਨ। ਕੇਸ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਲਾਂ ਆਰਕੇ ਅਤੇ ਐਮਐਸ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੋਹਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਮਲਖਾਨ ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਜਲੰਧਰ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰ ਨੰਬਰ 19 ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 784 'ਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਕੇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਐਂਟਰੀ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ D1 ਉਕਤ ਐਂਟਰੀ ਦੀ ਫੋਟੋਕਾਪੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਹੈ। **ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕੋਈ ਮੋਹਰ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹੈ। Ex.P2 ਤੋਂ Ex.P9 ਬੈਗਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮੋਹਰ ਅਤੇ ਨਾਮ ਦੇ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।** ਨਮੂਨਾ ਭਾਵ 8 ਨਮੂਨੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਡੀਡੀਆਰ ਵਿੱਚ ਇੰਦਰਾਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮਲਖਾਨੇ ਤੋਂ ਕੇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਨੰਬਰ 19 ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰ ਨੰਬਰ 19 ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਸਬੰਧੀ ਕਾਲਮ ਹਨ। , ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਨੂੰ ਨਮੂਨਾ ਭੇਜਣਾ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਬਾਰੇ। ਰਜਿਸਟਰ ਨੰਬਰ 19 ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਐਂਟਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਬੂਤ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੇ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਮੋਹਰ ਜਾਂ ਨਾਮ ਦੇ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅਰਗੁਏਂਡੋ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਰਾਜ ਦਾ ਵਕੀਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਿਆ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਮੋਹਰ ਅਤੇ ਅੰਤਿਕਾ ਕਿਵੇਂ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਈ। ਇਹਨਾਂ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਹੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਦੀ ਕੇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(10) ਮੋਟਾ ਸਾਈਟ ਯੋਜਨਾ ਸਾਬਕਾ. PE ਅਸਲ ਵਿੱਚ 1 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਭੁੱਕੀ ਦੇ. ਪੂਰੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਅੱਠ ਬੈਗਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਵੱਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਆਪਣੀ ਅਸਮਰੱਥਾ 'ਤੇ ਅਫਸੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਸਾਈਟ ਯੋਜਨਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਹੀ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਸੂਲੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਡੇਰੇ ਤੋਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਬਕਾ. D5, ਸਾਲ 1997-1998 ਲਈ ਜਮਾਂਬੰਦੀ ਦੀ ਨਕਲ, ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਦਮੋਦਰਪੁਰ ਵਿੱਚ 21 ਕਨਾਲ 15

ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਜਿਥੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅੱਠ ਬੈਗਾਂ ਦੇ ਰੀਵੋਵੀਏ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਿੰਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(11) ਜਿਰਹਾ ਦੇ ਤਣਾਅ ਹੇਠ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੌਸ਼ਲ (sic.) ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ “ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੀਸੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਭੁੱਕੀ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਥੈਲੇ ਪੱਛਮੀ ਪਾਸੇ ਤੂੜੀ ਦੇ ਢੇਰ ਹੇਠ ਇੱਕ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਛੁਪਾਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜੋ ਉਹ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੇ ਬਿਆਨ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਉਸਦੀ ਅਗਲੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ “ਇਹ ਧਾਰਾ 161 ਕਰੋੜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੇਰੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ 1 ਕਿਲੋ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੀ.ਸੀ. ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਪਰ ਧਾਰਾ 161 ਸੀਆਰਐਫਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੇਰੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 8 ਬੈਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਧਾਰਾ 161 ਕਰੋੜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੇਰੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੀਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਸੀਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਗਵਾਹ ਰਿਕਵਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਤੱਥ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭੌਤਿਕ ਸਮੇਂ ਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਹੁਤ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ।

(12) ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-4 ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ ਕਿ 'ਛਾਪਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਟਾਟਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਚਾਰ ਪਹੀਆ ਵਾਹਨ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਨੂੰ ਇਸਦਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨੰਬਰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਵਾਹਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਡਰਾਈਵਰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਚਾਰ ਪਹੀਆ ਵਾਹਨ 'ਤੇ ਹੀ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਥਾਣੇ 'ਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ। 'ਹੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਥਾਣੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੱਕ ਚਾਰ ਪਹੀਆ ਵਾਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਡਰਾਈਵਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਹਨ ਦੀ ਡਰਾਈਵ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਕੋਲ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਸੀ। ਜਾਂਚਕਰਤਾ ਨੇ ਰਿਕਵਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਸ ਡਰਾਈਵਰ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਸਕਰੇ 'ਤੇ ਵੀ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਸੰਸਕਰਣ ਸ਼ੱਕੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

(13) ਵਿੱਚ : ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ “ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ. ਪੀ.ਸੀ., ਇਲਜ਼ਮ ਦਾ ਸਾਰ ਉਸਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਸ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੁਨ ਜਾਬ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਭੁੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।” ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ: ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (2) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਹੈ:-

ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ

ਮੁੱਖ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (xiv) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਨਸ਼ੀਲੀ ਦਵਾਈ ਹੈ। , ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ; ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 54 ਅਧੀਨ ਧਾਰਨਾ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੀ ਕਬਜ਼ਾ ਚੇਤੰਨ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ **ਇੰਦਰ ਸੈਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, 1983 (2)** ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. **372 ਅਫੀਮ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਉਣ** ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸੁਰਾਗ ਲੈਦਿਆਂ , ਸਿੱਖਿਅਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ 'ਤੇ ਭੁੱਕੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ। ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ p' oppy hu I sk ਸਮੀਕਰਨ ਭੁੱਕੀ ਦੀ ਪਰਾਲੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਨ।

- (1) (2009) 4 SCC 200
 (2) 2002 (4) RCR (CrL.) 180

PW-4—ਚੈਂਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 4) ਭੁੱਕੀ ਦੀਆਂ ਬੋਰੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਗੱਡੀ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ 1 ਅਤੇ 2 (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2) ਟਰੱਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਬੈਗਾਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਏਐਸਆਈ (ਪੀਡਬਲਯੂ-2) ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਤਾਂ ਡਰਾਈਵਰ ਦੇ ਨਾਲ ਕੈਬਿਨ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਟਰੱਕ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਬੈਠਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਰੇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਸਾਮਾਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ 'ਕਬਜ਼ਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖਰੇ ਰੰਗ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਆਪਣੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਲਚਕੀਲਾ ਹੈ। ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਮਲਕੀਅਤ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੱਤ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਮਾਲ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਾਹਨ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਬੈਗਾਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਹਿਰਾਸਤ ਜਾਂ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ? ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਇਹ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੀ ਵਾਹਨ ਦੇ ਸਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਕੈਬਿਨ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਟਰੱਕ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਾ ਸੀ, ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਹ ਕਾਫੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮਾਲ ਦਾ ਰਖਵਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ। ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸਿਰਫ ਬੋਰੀਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਸਨ, ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਮਾਲ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਨ ਜੋ ਸਿਰਫ ਲੋਡਿੰਗ ਅਤੇ ਅਨਲੋਡਿੰਗ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ, ਉਹ ਸ਼ਹਿ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ, ਇੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਚੁੱਪ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਜੀਬ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਹਨ ਵਿੱਚ ਸਫਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ

ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 114 ਸ਼ਾਇਦ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਪਰ, ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 313 ਸੀਆਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ. ਪੀ.ਸੀ. , ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੀ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਭੁੱਕੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ

ਸਬੂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਭੁੱਕੀ ਦੀਆਂ ਬੋਰੀਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਡਰਾਈਵਰ ਤੋਂ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਰਗੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 114 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਵਾਹਨ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 35 ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜੋ ਕਿ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਮਨ ਦੀ ਯੋਗ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਭੁੱਕੀ ਵਾਲੀ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਇਕ ਘਟੋ ਵਿਚ ਸਫਰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਪਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਾ ਤਾਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਭੌਤਿਕ ਕਾਰਕਾਂ ਲਈ ਮਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ”

(14) **ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਸਵਾਲ।

ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀ.ਸੀ. ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, **ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਭੁੱਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਇਹ ਇਸਤਰਾਸਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ: **ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (3)**, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ “ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਜਾਂ 54 ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 114 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਐਕਟ ਕਿ ਉਹ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਸੱਦਦ ਦੇ ਸੂਚੇਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸੀਆਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੂਚੇਤ ਕਬਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਪੀਸੀ” ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਦੋਂ ਸੀਆਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਥੈਲਿਆਂ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸੂਚੇਤ ਕਬਜ਼ਾ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(15) ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਇਕ ਕਿਲੇ ਭੁੱਕੀ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਥੈਲੇ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਆਮ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਵਿਚ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਨਾ ਵਧਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੋਹਰ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ, ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਪਾਰਸਲ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੀਲ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਪਾਰਸਲਾਂ ਨੂੰ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਵਾਪਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਛੇੜਛਾੜ ਦੀ ਹੈ। ਨਾਲ *ered* ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(16) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਕੜੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਿਰਣੇ/ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦਿਆਂ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ

845 I.L.R. PUNJAB AND MARYANA 2010(1)

ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ